

31. BÖLÜM

BELEDİYE İŞÇİLERİ GREVDE

- UZLAŞMA OLANAĞI YOK
- OTOBÜS VE ELEKTRİK TARİFELERİNİ ONAYLATMA ZORLUĞU
- DENİZ BAYKAL SORUNU ÇÖZÜYOR
- SAFRANBOLU'DA GREV
- GREVDEKİ İŞÇİLERİN ÇİRKİN DAVRANIŞLARI
- BELEDİYE BAŞKANI VE MECLİS ÜYELERİ ÇÖPLERİ TOPLUYOR
- GREVCİLERLE DAYANIŞMA
- YENİ ÖNERİLERLE GREV SONA ERİYOR

31. BÖLÜM

BELEDİYE İŞÇİLERİ GREVDE

Safranbolu Belediyesi'nde az personelle çok iş yapmak ana ilke edinilmiş, memur veya işçi tüm personel ay başlarında, acaba bu ay aylığımlı alabileceğim miyim; ya da Belediye'den ödenmeyen şu kadar alacağım var, acaba ne zaman alabileceğim gibi bir kaygı içersinde bırakılmamıştır.

Yürürlükteki toplu iş sözleşmesinin 28.02.1979 tarihinde sona ereceği ve yeni dönem toplu iş sözleşmesinin 01.03.1979 tarihinde yürürlüğe gireceği bilindiğinden, bu tarihlerden çok önce Belediye işçilerinin kayıtlı olduğu DİSK'e bağlı, Genel İş Sendikası'nın Karabük Şubesi yetkilileriyle görüşme masasına oturulmuş, Sendikanın önerileri alınmıştır. O sırada Safranbolu Belediyesi'nde 70 işçi çalışmaktadır. Bunlardan 34'ü Belediye'de, 33'ü ESKO (Elektrik, Su, Kanara (*Mezbaha*), Otobüs) İşletmesi'nde, 3'ü de Döner Sermaye İşletmesinde görevli bulunmaktadır.

Belediye'de çalışan işçilerden 13'ünün temizlik işlerinde, 21'inin fen işlerinde çalışan işçi ve şoför olduğu, ESKO İşletmesinde çalışanların, su işlerinde çalışan 5'i dışında, 28'inin elektrik işleri ile otobüs hizmetlerinde ve mezbahada çalışanlardan oluştuğu dikkate alındığında, Döner Sermaye'de çalışan 3 işçi ile birlikte, 2000'li yıllarda Belediye tarafından yürütülmeyen elektrik işleri ile temizlik, mezbaha ve şehir içi ulaşım gibi belde hizmetlerinde, 1979 yılında toplam 44 işçinin çalıştığı anlaşılmaktadır. Eskiden olduğu gibi, 2000'li yıllarda da Belediye tarafından yürütülen hizmetlerde ise, 1979 yılında sadece 26 işçi görevlidir.⁽¹⁾

1979'da işçi sayısı az olmakla beraber, Belediye'nin parası da azdır. Belediye işçileri çok özverili çalışan, hiç kuşkusuz aldıklarından çok daha fazlasını hak eden kişilerdir. Ancak ücretleri, Karabük Belediye işçilerinin ve hele Demir Çelik işçilerinin aldıklarının çok çok altındadır. Sosyal haklar hariç, ortalama ayda brüt 5.000 lira, net 3.500 lira dolaylarında ücret almaktadırlar.

Bu gerçeklerin ışığı altında Belediye olarak toplu pazarlığa, verilebileceğin en fazlasını vermek ve ödenemeyecek rakamları, grev tehdidiyle kabullenmemek gibi iki ilke benimsenerek başlanmıştır.

⁽¹⁾ Mart/2004 ayında Safranbolu Belediyesi'nde bağitlanan toplu iş sözleşmesi sonrasında, yerel televizyon kanallarına verdiği demeçte, Belediye işçilerinin üyesi olduğu Sendikanın Başkanı, imzalanan sözleşmeden 130 işçinin yararlanacağını bildirdiğine göre, 1979 yılında Safranbolu Belediyesi'nde çalışan işçi sayısı, 2004 yılında çalışanların ancak beşte biri dolaylarındadır.

• UZLAŞMA OLANAĞI YOK

Sendika, vasıfsız bir işçiye, seyyanen zamlar ve tüm sosyal yardımların bir güne isabet miktarı olarak 1. yıl için günlük 429 TL ve 2. yıl için de 175 TL ilavesiyle 604 TL zam istemiyle görüşme masasına oturdu. Belediye, kimi yatırımlarını kısmak ve kimi belde hizmetlerinin tarifelerini yükseltmek suretiyle, vasıfsız işçilerin eline ayda net 5.000 TL; vasıflı işçiler ile şoförlerin de net 5.500 TL geçecek biçimde bir öneride bulundu. Taraflar arasında kabul edilebilir düzeyde bir yaklaşım olmayınca uzlaşmazlık tutanağı tutularak, konu Uzlaştırma Kurulu'na intikal ettirildi.

Uzlaştırma Kurulu ise, bir kısım sosyal haklar hariç 1. yıl için vasıfsız işçilere aylık 8.385 TL brüt; vasıflı işçilere de 9.885 TL brüt ücret zammını öngörürken, 2. yıl her iki gruba da aylık 4.050 TL brüt ücret zammını uygun bulmuştu. Bu durumda vasıfsız bir işçinin aylığının brüt 5.000 TL'den 1. yıl için iki katından fazla bir artışla brüt 13 bin lira, 2. yıl da üç katından fazla bir artışla brüt 17 bin lira dolaylarına yükseltilmesine asla olanak bulunamayacağı için, Uzlaştırma Kurulu kararı Belediye tarafından kabul edilmedi. Böylece 275 sayılı Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Kanununa göre, Sendika'nın greve gidebilme koşulları oluşuyor; Belediye de, yeni parasal kaynaklar bulma zorunluğuyla karşı karşıya kalıyordu.

• OTOBÜS VE ELEKTRİK TARİFELERİNİ ONAYLATMA ZORLUĞU

Şehir içi otobüs yolcu ücretleri ile elektrik tarifesinin yükseltilmesine ilişkin Belediye istemlerini, onay mercii olan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın uygun görüp görmeyeceği veya hangi düzeyde onaylayacağı belli olmadan, Sendika'ya yeni ve biraz daha yüksek rakamları içeren önerilerde bulunulamıyordu.

Ankara'ya, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na gittim; Tarifeler Dairesi Başkanı'na; Belediyenin elektrik ve otobüs tarifelerinin onaylanmama sebebini sordum. *"Tarifeleriniz yüksek rakamlar içeriyor, bu düzeydeki tarifeyi onaylayamayız"* yanıtını alınca, grevi önleyebilmek için tarifeler yükseltilecek, ek kaynak yaratılmasına gerek bulunduğunu söyledim.

Muhatabım, *"bizim de aylığımız düşük, biz grev mi yapıyoruz, yaparlarsa yapsınlar, biz tarifeyi arttırmayız, siz de işçi ücretlerini arttırmayın"* deyince; Safranbolu'da grev olursa halkın çok zor durumda kalacağını ve Safranbolu Belediyesi'ndeki işçi ücretlerinin gerçekten düşük olduğunu anlatsam da, masa başında ahkam kesen, beni dinlemeyen, toplumdaki kopuk bir bürokratla karşı karşıya olduğumu anlayınca, sorunu başka türlü çözmeye karar verdim. Dışarı çıktım, Bakanın odasının hangi katta olduğunu sordum. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Deniz BAYKAL'dı. Özel Kalem Müdürü'nün odasına girdim, 30-40 kadar kişi Sayın Bakanla görüşebilmek için

bekliyordu. Özel Kalem Müdürü, yakasında Siyasal Bilgiler Fakültesi rozeti olan, oldukça genç biriydi; kendimi tanıttım, çok acil bir konu için görüşmek zorunda bulunduğumu Sayın Bakan'a iletmesini ve beni hemen kabul buyurması dileğinde olduğumu söyledim.

Özel Kalem Müdürü Bakanın yanına girdi, 2-3 dakika sonra çıktı, Bakan Bey'in beni beklediğini söyledi. Bakan odası çok geniş bir salon görünümündeydi; içeri girince Deniz BAYKAL masasından kalkarak beni odasının ortasına kadar gelip karşıladı; elimden tutarak özel görüşmeler için konulmuş koltuklardan birine oturttu, karşısındaki koltuğa da kendisi oturdu.

• DENİZ BAYKAL SORUNU ÇÖZÜYOR

Sayın BAYKAL'la, dört ay kadar sonra Safranbolu'da beraber olacaksak da, o sırada ilk kez karşılaşıyordum; hemen konuya girdim, elektrik ve otobüs tarifelerinin bir aydır Bakanlıklarında bekletildiğini, onay konusunda yetkililerin anlayışsız davrandığını, grevi önleyebilmem için, işçi ücretlerini artırmanın, bunun için de belediyenin sunduğu hizmetler karşılığı alınan ücretleri gösterir tarifeyi yükseltmenin zorunlu olduğunu anlattım.

Telefonun ahizesini kaldırdı; "*Safranbolu Belediyesinin elektrik ve otobüs tarifelerini onaylayıp getirin*" dedi. Sonra bana döndü; çok kısa bir süre sonra, 24-26 Mayıs 1979 günlerinde yapılacak CHP 24 üncü Büyük Kurultayı'nda Zonguldak delegesi sıfatıyla hangi grupta yer alacağımı, Zonguldak delegelerinin nasıl hareket edeceğini sorarak, sözü parti içi sorunlara getirdi.

Sayın BAYKAL, Bakan kisvesini çıkarmış, partili kisvesini giymişti. O sırada CHP'de Ecevit'in başını çektiği "*Genel Merkezçiler*" ile "*Baykalcılar*" adı verilen parti içi muhalif grup arasındaki çekişme sürüyordu. Başbakan Bülent ECEVİT'in ilimizin milletvekili olması nedeniyle, Genel Merkezci grupta yer aldığımı, bu konuda beni anlayışla karşılamalarını, diğer Zonguldak delegelerinin de çoğunlukla aynı düşüncede olduklarını sandığımı söyledim. Grev tehdidiyle zor durumdaki bir Belediye Başkanı olarak, CHP Kurultayı'na ilişkin olarak Sayın BAYKAL'ın hoşuna gitsin ve işimi görsün diye, yanılıcı bir tavır içersinde olmak bana yakışmazdı. Sayın BAYKAL da eline düşmüş bir Belediye Başkanı olmama karşın, kendisinin desteklenmesi konusunda bana herhangi bir ısrarda bulunmadı. (2).

Başbakan Süleyman DEMİREL'in, AP Büyük Kongresi'nde, karşısına Genel Başkan adayı olarak çıkan muhalifi Kamran İNAN'ı, 1977 yılının ikinci yarısında kurduğu 2 nci Milliyetçi Cephe Hükümeti'nde, o

(2) Söz konusu Kurultay'da, Sayın ECEVİT'in karşı olduğu, bir tüzük değişikliği hakkında çekimser oy kullandım.

günlerdeki enerji darboğazı nedeniyle en sorunlu ve sorumlu Bakanlık olan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na getirmesindeki gerekçelerle olsa gerek, yeni Başbakan Bülent ECEVİT de, 1978 yılında aynı Bakanlığı, CHP'de parti içi muhalefetin liderliğini yürüten Deniz BAYKALa vermişti.

Daha ikram edilen çayımı içiyordum ki, tarifeler onaylanmış olarak getirildi ve birer nüshalarının da Valilik kanalıyla, resmen Belediye'ye gönderileceği bildirildi. Bürokrat ayak direse de Bakan sorunu çözmüştü. ⁽³⁾ Sayın Bakan'a, gösterdikleri ilgi ve yakınlık nedeniyle teşekkürlerimi sunarak makamlarından ayrıldım.

• SAFRANBOLU'DA GREV

Tarifelerin onayını saklı tutmakla beraber, grevi önlemek amacıyla, sosyal haklar ve ikramiyeler hariç olmak üzere, 1. yıl vasıfsız işçilerin eline ayda net 5.000 TL; şoför ve benzeri vasıflı işçilerin eline de net 5.500 TL ; 2. yıl için vasıfsızlara ayda net 6.500 TL, vasıflılara ise net 7.500 TL ödeyebileceğimiz önerisinde bulundum. Belediye Başkanının partisi iktidarda, Hükümet yardım etsin denilerek önerilerim kabul görmedi. Oysa ekonomik bunalımın cenderesindeki Hükümet, yerel yönetimlerle ilgilenecek durumda değildi. Belediyenin son önerilerini de kabul edilebilir görmeyen Sendika, yasal prosedürün gereklerine uyarak, 29 Haziran 1979 günü grev kararını uygulamaya koydu. Ankara'dan getirtilen grev çadırları Çarşı'da Hamamönü'nde ve Bartın yolu üzerinde otobüs garajına kuruldu. *"Bu işyerinde grev vardır"* yazan bez afişler asıldı.

Mustafa ERGİN

Türkiye'nin her tarafındaki grevlerde olduğu gibi, davullar zurnalar çalınıyor, oyunlar oynanıyor, işçiler sırayla grev gözcüsü gömleklerini giyiyorlardı. Zorla grev gömleği giydirilen otobüs işletmesinin amiri Başşoför Mustafa ERGİN'in, grev çadırına doğru benim geldiğimi görünce, çok utanarak görünmemeğe çabaladığı ilginç bir anı olarak anlatılır.

Otobüslerin çalışmaması şehir içi ulaşımda önemli bir sıkıntı yarattı. Böyle bir sorun yaşanacağını düşünerek, 01 Haziran 1979 tarihli Belediye Meclisi toplantısında, şehir içinde yolcu taşımak isteyen minibüslere, ayda 1 TL harç

⁽³⁾ Bakanlığın Tarifeler Dairesi Başkanı olan Elektrik Y.Mühendisi söz konusu bürokrat, yıllar sonra benim gibi Başkanlık Yüksek Denetleme Kurulu'nun denetim kadrosuna atandı. Beni tanımadı: ben de yıllar önce aramızda geçen olaydan hiç söz etmedim.

alınarak geçici ruhsat verilmesi kabul edilmişti; ancak fazla yararı olmadı. İşçilerin ve Belediye şoförü meslektaşlarının tepkisi, minibüsçüleri korkuttu.

Bu arada grevi yürüten Genel İş Sendikası'nın Karabük Şube Başkanı, Mustafa ORAL, "işçinin hakkı verilmeye kadar greve devam edilecektir, Kızıltan ULUKAVAK'ın zamanı doluncaya kadar bekleriz" diye basına demeç veriyor, aynı Sendikanın Zonguldak Bölge Başkanı Şenol Kılıç BELGİNER ise, "işçiden, emekten ve yoksuldan yana olduğunu söyleye söyleye seçim kazanmış bir partinin üyesi olan Belediye Başkanı, işçilerini sokağa dökmeye bilerek göz yummaktadır" biçiminde suçlamalarda bulunuyordu.

Bunları basına yaptığım yazılı açıklamada, "Halk ve Devlet Belediyeye ne verirse, Belediye Başkanı da onu işçisine verir; Belediye Başkanı parayı kendi cebinden vermemektedir; vermediği para da kendi cebine kalmamaktadır. Ödeyemeyeceği taahhütleri imzalayan Belediyeleri örnek alamam. Yasalar Belediye'ye ne kadar kaynak sağlıyorsa, onun tamamını işçiye vermeye hazırım ve verdim." diye yanıtlıyordum.

Safranbolu'da İLKSES Gazetesi (17.02.1976)

Aslında benim aylığım da yüksek değildi. Başkan aylığına Belediye Meclisi'nce zam yapılmak istendiğinde, Belediye personeli ücretleri de yetersiz olduğu için, kabul etmediğim zamanlar oluyordu.

Bu arada, Safranbolu'daki grevden önce, Sendikanın Karabük Şubesi Sekreterliğinden istifa eden Uysal ATEŞ'in, Sendika Şube Başkanının, DİSK ve Genel İş Sendikasının ilkelerine uymayan davranışlar içerisinde olduğunu bildirir açıklamalarını da gündeme taşıyordum.

Bu amaçla sağ görüşlü olarak bilinen Şube Başkanı için, *"Karabük Belediyesinde işçi kadrosunda memur statüsünde çalışan, görüşleri ve siyasal amaçları belli Sendika Şube Başkanının işçi haklarını ve alın terini savunmaya hakkı yoktur."* diyerek, siyasal yaklaşımlarının greve olan etkilerine dikkatleri çekmekten yarar umuyordum.

Ancak, Şube Başkanı Mustafa ORAL'ın, yetenekli bir yönetici olduğu, amacı ne olursa olsun, grevdeki işçiyi yönlendirmede başarılı bir liderlik örneği sergilediği ve genellikle bana yakın olan işçinin çözülmesini ya da uzlaşmaya yanaşmasını engellediği gerçeği yadsınamaz.

Buna karşın, grevdeki işçilerin bir kısım çirkin taşkınlıklarını önleyememesinin veya önlemek istememesinin faturasının işçiye çıkartılmamasının, aşağıda değinilen iki ayrı olaydan da anlaşılacağı üzere, her şeye karşın hoşgörü göstermemle mümkün olduğu da bir gerçektir.

• GREVDEKİ İŞÇİLERİN ÇİRKİN DAVRANIŞLARI

Hafta tatili olmasına karşın, her Cumartesi öğleye kadar, Belediye'de bulunmayı kural edinmiştim. Grev sırasında bir Cumartesi saat 8.30 sıralarında Belediye'ye geldiğimde, Belediyenin giriş kapısının önüne yığıla çöpün ve özellikle bozulmuş, çürümüş meyve ve sebze atıklarının dökülmüş olduğunu gördüm.

Üzerinden atlayıp, girmek olanağı yoktu, ancak çöpe basarak ve ayak bileklerime kadar içine batarak Belediye binasına girebilirdim. Çok kızdım, geri döndüm ve yazıhanemi açıp orada oturdum. Bir süre sonra, Belediyenin karşısında terzi Mustafa AYDIN ile Köprülü Camiine bitişik dükkanında kuyumculuk yapan İsmail YILMAZ'ın birlikte pislği temizledikleri haberi geldi, çok duygulandım ve kendilerine teşekkür ettim.

Birkaç gün sonra, Kazdağlıoğlu Camii yanında otobüs durağına, bir büyükbaş hayvanın kellesinin bırakıldığı, çok kokmakta olduğu ve üstüne sinekler üşüştüğü söylendi. Belediyenin Renault Station binek arabasını kullanan memur statüsündeki Şoför Faruk GÜNGÖR'ü çağırdım, arabanın bagajına eski gazeteleri sermesini ve beni beklemesini söyledim.

5-10 dakika sonra arabayla otobüs durağında gittim; bagajı açtırdım, elime aldığım bir gazete parçasıyla sığırın kellesini boynuzundan tuttum, bagaja taşıdım. Kelleyi arabayla Gümüş Köprüsü civarına götürüp, oradan derin ve dar kayalıklar arasından akan dereye attım. Otobüs durağına hayvan kellesini bırakan işçilere kimsenin bir şey dememesi ilginçti. Grevdeki işçilerin yanı sıra, ben kelleyi alıp götürürken halkın gülmesi daha da ilginçti. Yasaların öngördüğü her hareket yapılabilirdi; ancak yasal

olmayan davranışlara karşı halkın ilgisizliği nasıl açıklanabilirdi? Böylesine bireysel ya da toplumsal tepkisizlik olur muydu?

Bunları grevdeki hangi işçilerin yaptığını araştırınca, kesmek için gövdesine balta indikçe, ağacın, "ne yapayım sapı benden" dediği gibi, ben de bu çirkinlikleri yapanların başında, hem partiden ve hem de ilkokuldan bir arkadaşımın bulunduğunu öğrendim. Diğerlerinin de, geçmiş günlerde zor durumda olup, Belediyenin açtığı sınavı kazanmak ve işe girebilmek için çırpanan kişiler olduğu bildirildi. İpleri germemek için hiç biri hakkında, hiçbir yasal işlem yaptırmadım, utandılar mı, bilmem.

• BELEDİYE BAŞKANI VE MECLİS ÜYELERİ ÇÖPLERİ TOPLUYOR

Grev nedeniyle çöplerin toplanmaması, bahçeli evlerde oturmayan apartman sakinleri ve özellikle evleri, çöp bidonlarına yakın olanlar için büyük bir sorundu. Her tarafta çöp yığınları oluşmuştu. Benzer sorun, pazar dağıldıktan sonra temizlenemeyen Çarşı bölgesinde Cumartesi günleri kurulan pazar yeri için de söz konusuydu.

**Belediye işçileri grev yapınca
pazar yerini başkan süpürdü**

Hürriyet Gazetesi – 18.07.1979

İki hafta üst üste Pazar kurulduktan sonra, biriken pazar artıkları çürümeye ve kokuşmaya başlayınca, Pazar yerini Belediye Başkanı ve Belediye Meclis üyeleri olarak temizlemeyi arkadaşlarıma önerdim. CHP'li üyeler genel olarak uygun buldular. Grev yapılan bir işyerinde, başka işçi tutup çalıştırmak, grev kırıcılığı kabul edildiğinden suç oluşturmaktaydı

Ancak işverenin işçisine gördürdüğü işleri, kendisinin bizzat yapmasına bir engel bulunmadığından, çalı süpürgeleri, çöp arabaları ile diğer temizlik araç ve gereçlerini alarak, çağırma katılan kimi Belediye Meclis üyeleriyle birlikte, Tercüman Gazetesi'nin 09.07.1979 tarihli nüshasında yer alan, yandaki haberde de görüleceği üzere, Pazar yerini temizledik, pislikleri Pazar yerinin altından geçen, üstü kapalı dereye attık.

Yardımcı olacağını düşünmüştüm; ancak yanılmış olduğumu hemen anladım. Biz temizlik yaparken halk, duvarların kenarına dizilmiş, setlerin üstüne sıralanmış halde, "cambaz'a bakar" gibi sadece seyretti.

Gazetelerde Pazar yerini temizlerken resimlerimiz çıkınca, Sendika yetkilileri, "bu basın için düzenlenen bir gösteridir" diye demeye verdiler. Oysa amaç, halkı sağlık koşullarının olumsuzluğu açısından uyarmak ve çevreyi fazla kirletmeme konusunda duyarlı kılmaktan başka bir şey değildi. Nitekim, İlçe Hıfzısıhha Kurulu da, gerektiğinde çöplerin YSE (Yol, Su, Elektrik) Şubesinin resmi araçlarıyla toplanması yolunda karar aldı.

Grev sırasında birkaç kez Sendika Şube Başkanı ile görüştüm, uzlaşma olmadı. Sendika'nın Zonguldak Bölge Başkanı'yla ise, görüşme girişimlerim sonuçsuz kaldı. Bir gün erkenden Ankara'ya Genel İş Sendikasının Genel Merkez yetkilileriyle görüşmeye gittim, yanımda Şube Başkanının muhalifi, Sendikanın eski sekreterini de götürdüm. Aslında, Sendika Genel Merkez yetkililerinden de, Belediyelerin içinde buldukları dar boğazlar konusunda, daha anlayışlı davranışlar beklemiyordum.

Çünkü iki yıl önce, bir önceki döneme ait toplu sözleşme görüşmelerindeki uzlaşamayan kimi maddeler için, Ankara'ya gidip Genel İş Sendikasının Genel Merkez yöneticileriyle bir araya gelmiştim. İşçiler için Safranbolu dışına çıktıklarında 90 lira yolluk isteniyordu; kendilerine 1. dereceden aylık alan memur konumundaki, iki fakülte mezunu Belediye Başkanı olarak 6245 Sayılı Harcırah Kanunu, bana 50 lira yolluk gündeliği öngörürken, Ankara'ya yanımda işçi statüsündeki bir şoförle geldiğimde, ona da benim gibi 50 lira ödenmesini önererek, 90 lira yolluk verilmesinin doğru olmayacağını söyleyince "siz de okumasaydınız da, işçi olsaydınız" yanıtını

almış, toplu iş sözleşmelerine ilişkin, Sendikaların üst yöneticileri katındaki görüşme düzeyinin de ne olduğunu, böylece anlamıştım.

Geçmişteki bu deneyimime karşın, keşke Sendikanın Genel Merkezi ile de görüşülseydi denilmemesi için, Sendikanın üst yönetimiyle de temasta bulunayım istedim. Genel İş Sendikası'nın, genel merkez yöneticileriyle görüşeceğimi nereden haber aldıysa, arkamdan Karabük Şube Başkanı da, sendikasının, Ankara'da SSK Genel Müdürlüğü karşısındaki, Genel Merkezine geldi. Karşılıklı bir yumuşama yine olmadı; genel merkez yöneticileri, yapılacak seçimlerde desteğinden yoksun kalmamak için olsa gerek, şube başkanını kırmamaya çalışıyorlardı. Bu yüzden beklendiği gibi görüşmelerden olumlu bir sonuç çıkmadı.

• GREVCİLERLE DAYANIŞMA

Grevde iki hafta geçirilmiş, üçüncü haftaya girilmişti. Bu süre içinde, kendilerine demokratik kitle örgütü adını veren kimi gruplar ile CHP içinde Belediye Başkanına muhalif kişiler, işçilerle dayanışma içersinde olduklarına ilişkin demeçler veriyorlar, grev çadırlarına yaptıkları ziyaretleri sıklaştırıyorlar ve getirdikleri yiyecekleri işçilere ikram ediyorlardı.

Yerel basında, işçilerin "*hak grevi*" yaptıklarına ilişkin manşetler yer alıyordu. Oysa hak greviden bahsedebilmek için, imzalanmış ve yürürlüğe girmiş bir toplu sözleşmedeki hakların, işveren tarafından yerine getirilmemiş olması gerekirdi. Safranbolu Belediyesi'ndeki gibi, toplu sözleşme görüşmelerinde isteklerini kabul ettiremeyen işçilerin grevine, hukuk literatüründe "*menfaat grevi*" adı verilirdi.

• YENİ ÖNERİLERLE GREV SONA ERİYOR

İşçilerden bir bölümünün greve belirli bir noktada son verme isteğinde olduklarını seziyordum. Önce 1 inci yıl da, 2 nci yıl da gündeliklere ayrı ayrı brüt 100'er lira zam önerdim, arkasından her yıl 700 lira yakacak yardımı, bir ton kömür ve 300 lira aile yardımı verileceğini duyurdum. Sendika direniyor, anlaşmaya yanaşmıyordu; işçiler grev nedeniyle parasızdı, sendikanın verdiği harçlığın anlamı olamazdı.

Bu kez toplu sözleşme hemen imzalanırsa, işçilerin grevde geçirdikleri 17 güne ait ücretlerinin de, sanki işte çalışmışlar gibi ödeneceğini bildirdim. Sendika Başkanı yine az buluyordu, grevdeki işçiler Başkanı zorladılar, işçiler alabileceklerinin azamisinin verildiği kanısındaydılar. Sendika Başkanı yukarıdaki koşullarla toplu sözleşmeyi, nihayet 16.07.1979 akşamı saat 20.00'de imzalamak durumunda kaldı.

O akşam işçilerle birlikte Arslanlar Belediye Lokalinin üst katında, herkes kendi hesabını ödemek kaydıyla toplu yemek yenildi. Yemek

sonrası sadece temizlik işçileri değil, fen işlerinde görevli olanlar dahil çok sayıda işçi, Belediye'nin tüm kamyonlarıyla birlikte çöp toplamaya çıktılar. Sabaha kadar şehir tertemiz olmuş, sabahleyin Belediye otobüsleri de düzenli seferlerine başlamıştı. (4)

17 Temmuz 1979 sabahı Safranbolu'da yaşam normale döndü. Bunda Belediye işçilerinin önemli bir kısmının memleketseverliklerinin ve nerede durmaları gerektiği bilincinde olmalarının önemli payı vardı. Karşıt partilerden ve kendi partisi içinden Belediye Başkanına muhalif olanlar, ellerinden oyuncağı alınmış çocuk gibi oldular; beklemedikleri bir anda ve Belediye Başkanı yıpratılmadan grev sona ermişti. Yürürlüğe giren yeni toplu sözleşme, Belediye'ye yıllık 6 milyon lira ek yük getiriyordu. Bakanlıkça onaylanan otobüs tarifesi 17.07.1979 günü uygulamaya konuldu.

Ankara Belediyesi'nden sonra, otobüs tarifesi onaylanan ilk Belediye, Safranbolu'nunkiydi. Şehir içi tam 500 kuruş, öğrenci 250 kuruş olmuştu; elektrik tarifesinin yanı sıra su ve mezbaha ücretlerinde de artışa gidildi. İster istemez ek giderler halka yansdı. Bu arada, Maliye Bakanlığı'ndaki yerel yönetimlere yardım fonundan da 2 Milyon lira gönderildi. Böylece toplu sözleşmenin öngördüğü ilave ödemeler karşılanmaya çalışılmıştı. Grev uygulanan başka kurumlardaki kötü örneklerin aksine, çalışma barışı kısa sürede yeniden tesis edildi; Belediye işçileri eskisi gibi özverili çalışmalarına devam etti.

"Safranbolu'da Zaman" Gazetesi aylık olarak yayınlandığından, grevin sona erdiğini gecikerek de olsa, manşetten bildiriyor (06.08.1979)

(4) 1980 sonrasında 2822 sayılı yasayla, kamu kurumlarının yürüttüğü şehir içi toplu yolcu taşıma hizmetleri de, itfaiye, elektrik, su ve cenaze hizmetleri gibi grev yasakları arasına alındı.